

## KLÍČOVÉ TÉMA<sup>1</sup> Přistěhovalectví Zdraví a migrace

(Naposledy aktualizováno: 31/08/2023)

### Úvod

V případech, ve kterých se stěžovatel dovolává potřeby zdravotní péče, jakožto ochrany před vyhoštěním, vyvstávají dle Soudu za určitých okolností otázky podle článku 3 Úmluvy.

K porušení článku 14 Úmluvy ve spojení s článkem 8 může dojít rovněž v případě, pokud země nevydá povolení k pobytu z důvodu zdravotního stavu stěžovatele (*Kiyutin proti Rusku*, 2011).

### Zásady vyplývající ze současné judikatury

#### Vyhoštění vážně nemocných osob:

- Ve věci *Paposhvili proti Belgii* [velký senát], 2016, Soud přezkoumal a vyjasnil použitelné zásady podle článku 3 týkající se vyhoštění vážně nemocných cizinců. Kromě bezprostředního rizika smrti ve věci *D. proti Spojenému království*, 1997, pozdější rozsudek ve věci *N. proti Spojenému království* [velký senát], 2008, zmínil „jiné velmi výjimečné případy“, které by v této souvislosti mohly vyvolávat otázky podle článku 3.
- Ve věci *Paposhvili proti Belgii* [velký senát], 2016, Soud upřesnil, jak je třeba chápat tyto „jiné velmi výjimečné případy“, a odkázal na situace, týkající se vyhoštění vážně nemocné osoby, kdy:
  - i) ačkoli není osoba bezprostředně ohrožena na životě, závažné důvody zakládají domněnku, že jí hrozí skutečné nebezpečí;
  - ii) v přijímající zemi chybí odpovídající péče nebo taková péče není dostupná;
  - iii) osoba bude vystavena vážnému, rychlému a nevratnému zhoršení zdravotního stavu, které povede k intenzivnímu utrpení nebo k významnému zkrácení očekávané délky života.

Tyto situace odpovídají vysokému prahu pro použití článku 3 v případech týkajících se vyhoštění cizinců trpících závažným onemocněním (*tamtéž*, § 183).

- Povinnost podle článku 3 je splněna především prostřednictvím vhodných vnitrostátních postupů, které umožňují prověřit obavy stěžovatelů a posoudit rizika, kterým by byli vystaveni v případě, že by byli vyhoštěni do přijímající země (*tamtéž*, § 184–185). V rámci

<sup>1</sup> Vypracováno kanceláří Soudu. Pro Soud není závazné.

*Původní text je použit se souhlasem Rady Evropy (Sekce pro vztahy s veřejností a publikaci) a Evropského soudu pro lidská práva (Oddělení správy znalostí). Tento překlad byl zveřejněn na základě dohody s Radou Evropy a Evropským soudem pro lidská práva a je výhradní odpovědností Ministerstva spravedlnosti České republiky.*

těchto postupů:

- i) je na stěžovatelích, aby předložili důkazy, které mohou prokázat, že se lze důvodně domnívat, že v případě provedení opatření, které je předmětem stížnosti, by byli vystaveni skutečnému riziku, že s nimi bude zacházeno v rozporu s článkem 3 (*tamtéž*, § 186);
  - ii) je na orgánech vracejícího státu, aby rozptýlily veškeré pochybnosti, které předložení takového důkazu vyvolává. Tyto orgány musí zvážit předvídatelné důsledky vyhoštění pro dotyčnou osobu v přijímajícím státě s ohledem na obecnou situaci v tomto státě a osobní situaci dané osoby. Dopad vyhoštění na dotyčnou osobu musí být posouzen na základě porovnání jejího zdravotního stavu před vyhoštěním a toho, jak by se vyvíjel po přemístění do přijímajícího státu, a to s přihlédnutím k těmto faktorům: a) zda je obecně dostupná péče v přijímajícím státě „dostatečná a prakticky vhodná k léčbě nemoci stěžovatele, aby se zabránilo tomu, že bude vystaven zacházení, které je v rozporu s článkem 3“ a b) rozsah, v němž bude mít jednotlivce skutečně přístup k takové péči v přijímajícím státě (v tomto ohledu mají význam náklady související s péčí, existence sociálních a rodinných vazeb a vzdálenost, kterou je třeba překonat, aby se k požadované péči dostal) (*tamtéž*, § 187–190);
  - iii) pokud trvají „vážné pochybnosti“ o dopadu vyhoštění na dotyčnou osobu, musí orgány navracejícího státu získat od přijímajícího státu „individuální a dostatečné záruky“, že dotyčná osoba bude mít k dispozici odpovídající léčbu a bude k ní mít přístup, jako podmínku vyhoštění (*tamtéž*, § 191).
- Měřítkem není úroveň péče existující v navracejícím státě; nejde o to zjistit, zda by péče v přijímajícím státě byla rovnocenná nebo horší než péče poskytovaná systémem zdravotní péče v navracejícím státě. Z článku 3 rovněž nelze vyvodit právo na zvláštní zacházení v přijímajícím státě, které není dostupné ostatním obyvatelům (*tamtéž*, § 189).
- Skutečnost, že dotyčná třetí země je smluvní stranou Úmluvy, není rozhodná (*tamtéž*, § 193).
- Ve věci *Savran proti Dánsku* [velký senát], 2021, § 133–136, Soud potvrdil, že rozsudek ve věci *Paposhvili* obsahuje komplexní standardy zohledňující veškerá hlediska, která mají význam pro účely článku 3 Úmluvy. Rovněž objasnil, že k určení toho, zda okolnosti cizince, který má být vyhoštěn, spadají do působnosti článku 3, je třeba systematicky používat test uvedený ve věci *Paposhvili* (s odkazem na důkazy, které je třeba předložit), *Paposhvili proti Belgii* [velký senát], 2016, § 183). Teprve po dosažení takto vysokého prahu, tedy poté, co se uplatní článek 3, lze posoudit, zda navracející stát plní své povinnosti podle tohoto ustanovení, jak je uvedeno ve věci *Paposhvili*. V případech vyhoštění vážně nemocných cizinců Soud rovněž zdůraznil procesní povahu povinností státu.
- Ve věci *Savran proti Dánsku* [velký senát], 2021, § 137–139, velký senát dále objasnil, že test ve věci *Paposhvili* má význam i v souvislosti s vyhošťováním duševně nemocných cizinců. Ačkoli se standard dovolává „vážně nemocné osoby“, neomezuje se na žádnou konkrétní kategorii onemocnění a může se vztahovat na jakoukoli kategorii, včetně duševních onemocnění, za předpokladu, že se na situaci dotyčné nemocné osoby vztahují jako celek kritéria stanovená v rozsudku *Paposhvili*. Situace dotčené nemocné osoby by měla být posouzena na základě veškerých faktorů testu dohromady a jako celek. Práh by pro tento typ případů měl zůstat vysoký (*tamtéž*, § 147).
- Zamýšlené vyhoštění osoby trpící vážnou nemocí do země původu v případě pochybností o dostupnosti odpovídající lékařské péče může být rovněž v rozporu s článkem 8 (*Paposhvili proti Belgii* [velký senát], 2016, § 221–226).

### **Riziko sebevraždy v případě vyhoštění:**

- Skutečnost, že osoba, o jejímž vyhoštění bylo rozhodnuto, hrozí, že spáchá sebevraždu, nevyžaduje, aby stát upustil od výkonu zamýšleného opatření, pokud jsou přijata konkrétní opatření, která mají zabránit uskutečnění těchto hrozeb (*Dragan a ostatní proti Německu* (rozhodnutí), 2004; *Ovdienko proti Finsku* (rozhodnutí) 2005; *Karim proti Švédsku* (rozhodnutí) 2006; *Al-Zawatia proti Švédsku* (rozhodnutí), 2010, § 57).
- To samé platí i u stěžovatelů, u nichž byl zaznamenán v minulosti pokus o sebevraždu (*Goncharova a Alekseytsev proti Švédsku* (rozhodnutí), 2007; *A.A. proti Švédsku* (rozhodnutí), 2008, § 71).

### **Nevydání povolení k pobytu z důvodu zdravotního stavu:**

- Rozhodování o žádosti o povolení k pobytu na základě zdravotního stavu osoby a na základě předem stanoveného třídění celé skupiny zranitelných osob jako hrozby pro veřejné zdraví, kterému nepředchází individuální soudní přezkum všech významných skutečností, je diskriminační a porušuje článek 14 ve spojení s článkem 8 (*Kiyutin proti Rusku*, 2011, § 74; *Novruk a ostatní proti Rusku*, 2016, § 108, 111–112).
- Osoby trpící HIV/AIDS jsou zranitelnou skupinou, která byla v minulosti vystavena předsudkům a stigmatizaci, kdy prostor pro uvážení státu je užší, pokud se rozhodne pro opatření, která pro tuto skupinu znamenají odlišné zacházení (*Kiyutin proti Rusku*, 2011, § 64; *Novruk a ostatní proti Rusku*, 2016, § 100).
- S ohledem na převažující evropský a mezinárodní konsensus, který směřuje ke zrušení dosud platných omezení vstupu, setrvání a pobytu HIV pozitivních cizinců, kteří představují zvláště zranitelnou skupinu, musí žalovaný stát předložit přesvědčivé důvody nebo objektivní odůvodnění rozdílného zacházení s touto skupinou (*Kiyutin proti Rusku*, 2011, § 65; *Novruk a ostatní proti Rusku*, 2016, § 101, 111).
- Omezení cestování slouží k ochraně veřejného zdraví před vysoce nakažlivými nemocemi s krátkou inkubační dobou, které se mohou přenášet náhodným kontaktem nebo vzdušnou cestou, například před cholerou, žlutou zimnicí, SARS a H5N1. Vyloučení HIV pozitivních cizinců ze vstupu a/nebo pobytu za účelem prevence přenosu HIV je však založeno na předpokladu, že se budou dopouštět určitého nebezpečného chování a že se státní příslušník rovněž nebude chránit. Jde o zobecnění, které se nezakládá na skutečnosti a nezohledňuje konkrétní situaci (*Kiyutin proti Rusku*, 2011, § 68; *Novruk a ostatní proti Rusku*, 2016, § 105).
- Neprodlení povolení k pobytu dlouhodobě pobývajícím cizinci z formálních procesních důvodů, neboť nepředložil lékařské potvrzení, že netrpí HIV, ani jinou nakažlivou nemocí, může být rovněž v rozporu s článkem 8 (*Khachatryan a Konovalova proti Rusku*, 2021, § 27–30).

### **Zajištění zranitelných osob:**

- Podle čl. 5 odst. 1 by zranitelní migranti měli mít možnost nechat posoudit svou zranitelnost a měli by být informováni o příslušných postupech (*Abdi Mahamud proti Maltě*, 2016, § 134–135).
- Zajištění zranitelných migrantů není v souladu s čl. 5 odst. 1 písm. f), pokud lze cíle zamýšleného zajištění dosáhnout jinými, méně represivními opatřeními, což vyžaduje, aby vnitrostátní orgány zvážily alternativy k zajištění s ohledem na konkrétní okolnosti jednotlivé věci (*Rahimi proti Řecku*, 2011, § 109, týkající se nezletilého cizince bez doprovodu; *Yoh-Ekale Mwanje proti Belgii*, 2011, § 124, týkající se migrantky v pokročilém stadiu nákazy HIV).
- Chybějící aktivita a průtahy při posuzování zranitelnosti mohou být faktorem, který vyvolává vážné pochybnosti o jednání orgánů v dobré víře (*Abdi Mahamud proti Maltě*, 2016, § 130 a

§ 134).

- V souvislosti se zadržováním zranitelných migrantů se specifickými zdravotními potřebami mohou vyvstávat otázky podle článku 3, přičemž je třeba věnovat zvláštní pozornost podmínkám zajištění, jeho délce, zvláštní zranitelnosti osoby a dopadu zajištění na ni (*Yoh-Ekale Mwanje proti Belgii*, 2011, § 91–99; *Mahmundi a ostatní proti Řecku*, 2012, § 64–74; *Aden Ahmed proti Maltě*, 2013, § 91–100; *Abdi Mahamud proti Maltě*, 2016, § 89).
- Zajištění nezletilých cizinců vyvolává zvláštní problémy, neboť děti, ať již s doprovodem, nebo bez něj, jsou velmi zranitelné a mají specifické potřeby (*S.F. a ostatní proti Bulharsku*, 2017, § 79). Mimořádná zranitelnost dítěte je prvořadým hlediskem a má přednost před postavením nelegálního cizince (*Mubilanzila Mayeka a Kaniki Mitunga proti Belgii*, 2006, § 55; *Muskhadzhiyeva a ostatní proti Belgii*, 2010, § 56).
- Děti mají specifické potřeby, které souvisejí zejména s jejich věkem a nesamostatností, ale také s postavením žadatele o azyl. Úmluva OSN o právech dítěte vyzývá státy, aby přijaly vhodná opatření k zajištění toho, aby dítě žádající o přiznání postavení uprchlíka obdrželo potřebnou ochranu a humanitární pomoc, ať už je dítě bez doprovodu nebo v doprovodu svých rodičů (*Abdullahi Elmi a Aweys Abubakar proti Maltě*, 2016, § 103).
- Opatření spočívající v několikatydenním zajištění osoby, do doby jejího vyhoštění, s dalšími osobami, které by mohly představovat riziko pro její zdraví, nelze při absenci jakýchkoli relevantních úvah v tomto směru považovat za opatření splňující základní hygienické požadavky (*Feilazoo proti Maltě*, 2021, § 92).

### **Podmínky přijímání žadatelů o azyl, včetně dětí:**

- Podmínky v přijímacích zařízeních pro děti usilující o azyl musí být přizpůsobeny jejich věku, aby se zajistilo, že tyto podmínky v nich „nebudou vyvolávat ... situaci stresu a úzkosti s obzvlášť traumatickými důsledky“ (*Tarakhel proti Švýcarsku* [velký senát], 2014, § 119).

### **Významné příklady**

#### **Vyhoštění vážně nemocných osob:**

- *N. proti Spojenému království* [velký senát], 2008: týkající se vyhoštění pacientky s HIV, která nebyla v kritickém stavu, do Ugandy, kde byl její přístup k odpovídající lékařské péči nejistý (§ 46–51; neporušení článku 3);
- *Paposhvili proti Belgii* [velký senát], 2016: týkající se zamýšleného vyhoštění osoby trpící život ohrožující nemocí, a to chronickou lymfocytární leukémií, do Gruzie vzhledem k pochybnostem o dostupnosti odpovídající léčby v uvedené zemi. Pokud vnitrostátní orgány neposoudily riziko, které hrozí stěžovateli, s ohledem na informace o jeho zdravotním stavu a existenci odpovídající léčby v Gruzii, informace, které měly k dispozici, nepostačovaly k závěru, že stěžovateli v případě vyhoštění nehrozí skutečné a konkrétní riziko zacházení v rozporu s článkem 3 (§ 194–206; porušení článku 3);
- *Savran proti Dánsku* [velký senát], 2021: týkající se vyhoštění osoby trpící schizofrenií do země původu, Turecka. Ačkoli zhoršení psychotických příznaků pravděpodobně vedlo k „agresivnímu chování“ a „výrazně vyššímu riziku spáchání trestných činů vůči jiným osobám“, nebylo možné tyto účinky označit za účinky „působící intenzivní utrpení“ samotnému stěžovateli. Zejména nebylo prokázáno žádné riziko, že by si stěžovatel mohl ublížit (§ 140–148; neporušení článku 3);
- *D. proti Spojenému království*, 1997: týkající se zamýšleného vyhoštění cizince umírajícího na AIDS do země původu (Svatý Kryštof), kde neměl zajištěno bydlení, rodinnou, morální ani

finanční podporu, ani přístup k odpovídající lékařské péči (§ 46–54; porušení článku 3).

### **Riziko sebevraždy v případě vyhoštění:**

- *Dragan a ostatní proti Německu* (rozhodnutí), 2004; *Al-Zawatia proti Švédsku*, 2010: týkající se rozhodnutí o vyhoštění cizinců, jejichž zdravotní stav vzbuzuje obavy a kteří věrohodně hrozili, že spáchají sebevraždu (*tamtéž*, § 57–58; nepřijatelnost).

### **Nevydání povolení k pobytu z důvodu zdravotního stavu:**

- *Kiyutin proti Rusku*, 2011: týkající se rozdílného zacházení s HIV pozitivním cizincem v souvislosti s jeho žádostí o povolení k pobytu. Stěžovatel patřil ke zvláště zranitelné skupině, nebylo prokázáno, že pro jeho vyloučení existují rozumné a objektivní důvody, a napadená ustanovení právních předpisů neumožňovala individuální posouzení (§ 67–74; porušení článku 14 ve spojení s článkem 8).

### **Zajištění zranitelných osob:**

- *Muskhadzhiyeva a ostatní proti Belgii*, 2010: týkající se podmínek zajištění čtyř malých dětí (od sedmi měsíců do sedmi let) se zdravotními problémy v doprovodu jejich matky v uzavřeném tranzitním středisku po dobu delší než jeden měsíc do jejich vyhoštění (§ 55–63; porušení článku 3);
- *Yoh-Ekale Mwanje proti Belgii*, 2011: týkající se nepřijetí veškerých opatření ze strany orgánů, která od nich bylo možné rozumně očekávat, v dřívější fázi, aby ochránily zdraví zajištěné osoby v pokročilém stádiu nákazy HIV a zabránily zhoršení jejího stavu (§ 91–99; porušení článku 3), a neexistence vazby mezi zajištěním a cílem provést její vyhoštění ze země (§ 121–125; porušení čl. 5 odst. 1 písm. f));
- *Kanagaratnam a ostatní proti Belgii*, 2011: týkající se vystavení nezletilých cizinců v doprovodu jejich matky při zajištění v uzavřeném středisku ze strany orgánů pocitům úzkosti a méněcennosti s rizikem ohrožení jejich vývoje, a to při plném vědomí těchto skutečností (§ 68; porušení článku 3) a dále umístění dětí do uzavřeného střediska určeného pro dospělé nelegální cizince za podmínek, které neodpovídaly jejich mimořádné zranitelnosti jako nezletilých (§ 87–88; porušení čl. 5 odst. 1);
- *Popov proti Francii*, 2012: týkající se podmínek zajištění dětí s doprovodem po dobu patnácti dnů v prostředí pro dospělé se silnou policejní přítomností bez jakýchkoli aktivit, které by je zaměstnaly, v kombinaci s utrpením jejich rodičů, kdy tyto podmínky byly zjevně nepřiměřené jejich věku (§ 102–103; porušení článku 3);
- *Mahmundi a ostatní proti Řecku*, 2012: týkající se špatných podmínek třináctidenního zajištění ženy v osmém měsíci těhotenství čekající na vyhoštění (§ 64–74; porušení článku 3);
- *Aden Ahmed proti Maltě*, 2013: týkající se špatných podmínek zajištění cizinky s chatrným zdravím po dobu čtrnácti a půl měsíce (§ 91–100; porušení článku 3);
- *Abdi Mahamud proti Maltě*, 2016: týkající se špatných podmínek zajištění cizinky ve zranitelném postavení v důsledku jejího zdravotního stavu (§ 89–90; porušení článku 3) a několikaměsíčního zadržování v těchto podmínkách v důsledku prodloužení při posuzování její zranitelnosti (§ 134–135; porušení čl. 5 odst. 1);
- *A.B. a ostatní proti Francii*, 2016: týkající se omezení spojených se zajištěním obzvláště těžkých pro malé děti spolu s podmínkami organizace zařízení, které u dítěte stěžovatele (s doprovodem) nevyhnutelně vedly k vyvolání úzkosti. Přípustná krátká doba byla překročena, pokud jde o zajištění čtyřletého dítěte, které trvalo v daných podmínkách osmnáct dní (§ 113–115; porušení článku 3);



- *S.F. a ostatní proti Bulharsku*, 2017: týkající se velmi špatných podmínek zajištění nezletilých osob s doprovodem po dobu třiceti dvou až čtyřiceti jedna hodin, které měly značný dopad na jejich fyzické i psychické zdraví a bezpochyby měly obzvláště neblahé účinky na nejmladšího stěžovatele, kterému bylo jeden a půl roku (§ 84–93; porušení článku 3);
- *H.A. a ostatní proti Řecku*, 2019: týkající se zadržování nezletilých bez doprovodu na různých policejních stanicích, které u nich mohlo vyvolat pocit izolace od okolního světa, což mohlo mít negativní dopad na jejich fyzickou a morální pohodu (§ 168; porušení článku 3);
- *Moustahi proti Francii*, 2020: týkající se stejných podmínek zadržování nezletilých bez doprovodu ve věku od tří do pěti let jako dospělých osob zadržených ve stejnou dobu v zařízení pro krátkodobé zajištění v prostorách policejní stanice, přičemž děti byly odděleny od všech rodinných příslušníků a nebyla určena žádná dospělá osoba, která by se o ně starala (§ 66–67; porušení článku 3);
- *R.R. a ostatní proti Maďarsku*, 2021: týkající se životních podmínek osoby opětovně žádající o azyl bez možnosti získat dostatečné množství potravin, zranitelné těhotné ženy a děti v tranzitní zóně, přesahujících práh závažnosti s ohledem na prodlouženou dobu zadržování po dobu téměř čtyř měsíců (§ 58–65; porušení článku 3);
- *Feilazoo proti Maltě*, 2021: týkající se vystavení stěžovatele zdravotnímu riziku v důsledku zbytečného umístění s nově příchozími v karanténě kvůli pandemii nemoci Covid-19 (§ 92; porušení článku 3);
- *Nikoghosyan a ostatní proti Polsku*, 2022: týkající se automatického umístování rodiny dospělých a dětských žadatelů o azyl do šestiměsíční detence bez důkladného a individuálního posouzení konkrétní situace a potřeb. Skutečnost, že byly zadržovány nezletilé osoby, vyžadovala od orgánů větší rychlost a pečlivost (§ 66–89; porušení čl. 5 odst. 1 písm. f));
- *N.B. a ostatní proti Francii*, 2022: týkající se čtrnáctidenního správního zajištění osmiletého cizince v doprovodu rodičů před vyhoštěním v nevhodném středisku (§ 47–53; porušení článku 3);
- *H.M. a ostatní proti Maďarsku*, 2022: týkající se životních podmínek zranitelné těhotné ženy a jejich dětí překračujících práh závažnosti po dobu delší než čtyři měsíce (§ 17–19; porušení článku 3);
- *Darboe a Camara proti Itálii*, 2022: týkající se umístění nezletilého v přijímacím středisku pro dospělé v nevyhovujících podmínkách po dobu delší než čtyři měsíce a jeho podrobení zjišťování věku bez minimálních procesních záruk v rozporu s článkem 8 (§ 174–183; porušení článku 3);
- *Hafeez proti Spojenému království* (rozhodnutí), 2023: týkající se rizika nevhodných podmínek zajištění v důsledku pandemie nemoci Covid-19 v případě vydání šedesátiletého muže se zdravotními problémy do Spojených států amerických (§ 68; nepřijatelnost).

### **Podmínky přijímání žadatelů o azyl se zdravotními problémy po předání podle nařízení Dublin:**

- *A.S. proti Švýcarsku*, 2015 (§ 35–38); *A.M. proti Švýcarsku* (rozhodnutí), 2015 (§ 20–21); *Ali a ostatní proti Švýcarsku a Itálii* (rozhodnutí), 2016 (§ 36–37): týkající se předání dospělých žadatelů o azyl ze Švýcarska do Itálie, včetně žadatelů, kteří potřebovali lékařské ošetření, ale nebyli v kritickém stavu (neporušení článku 3 / nepřijatelnost);
- *A.T.H. proti Nizozemsku* (rozhodnutí), 2015: týkající se předání HIV pozitivní svobodné matky s nezletilým dítětem z Nizozemska do Itálie (§ 35–42; nepřijatelnost);

- [Ojei proti Nizozemsku](#) (rozhodnutí), 2017: týkající se předání dospělé osoby žádající o azyl, která podstupuje psychiatrickou léčbu, z Nizozemska na Maltu (§ 33–44; nepřijatelnost).

### **Osoby ve špatném psychickém stavu:**

- [Tehrani a ostatní proti Turecku](#), 2010: týkající se pochybností o duševním stavu stěžovatele v případě, ve kterém se tvrzení týkala možného rizika smrti nebo špatného zacházení, pokud bude vyhoštěn do Íránu (§ 53–57; zamítnutí žádosti o zpětvzetí stížnosti);
- [Azzaqui proti Nizozemsku](#), 2023: týkající se zrušení povolení k pobytu dlouhodobě usazeného migrantas duševní poruchou a uložení desetiletého zákazu vstupu z důvodu násilných trestných činů, a to navzdory jeho pokroku po letech pobytu v léčebném zařízení (§ 42–63; porušení článku 8).

### **Shrnutí obecných zásad**

---

- Ke shrnutí obecných zásad týkajících se vyhoštění vážně nemocných osob viz [Paposhvili proti Belgii](#) [velký senát], 2016 (§ 172–193); a [Savran proti Dánsku](#) [velký senát], 2021 (§ 124–139).
- Ke shrnutí obecných zásad týkajících se nevydání povolení k pobytu z důvodu zdravotního stavu viz [Kiyutin proti Rusku](#), 2011 (§ 64–74); a [Novruk a ostatní proti Rusku](#), 2016 (§ 100–112).

### **Ostatní odkazy**

---

#### **Průvodce judikaturou:**

- [Průvodce přistěhovalectvím](#)
- [Průvodce článkem 5 - Právo na svobodu a osobní bezpečnost](#)
- [Průvodce článkem 8 - Právo na respektování soukromého a rodinného života](#)

#### **Tiskové přehledy:**

- [Zdraví](#)

#### **Ostatní:**

Společné publikace Evropského soudu pro lidská práva a Agentury Evropské unie pro základní práva:

- [Handbook on European law relating to asylum, borders and immigration](#) („Příručka o evropských právních předpisech v oblasti azylu, hranic a přistěhovalectví“), vydání z roku 2020

#### **Mezinárodní zdroje:**

##### **Organizace spojených národů**

- [Článek 22 Úmluvy o právech dítěte](#) (1989)

##### **Rada Evropy**

- Článek 11 [doporučení Rec\(2003\)5](#) Výboru ministrů Rady Evropy ze dne 16. dubna 2003 o opatřeních týkajících se zadržování žadatelů o azyl
- Články 4 a 9.2.7 [rezoluce 1707 \(2010\)](#) Parlamentního shromáždění Rady Evropy ze dne 28. ledna 2010 o zajišťování žadatelů o azyl a nelegálních migrantů v Evropě

- Články 9.2., 10.1.2. a 12 [doporučení 1985 \(2011\)](#) Výboru ministrů Rady Evropy ze dne 7. října 2011 o dětech migrantů bez dokladů v nelegální situaci: skutečný důvod k obavám

#### Evropská unie

- Článek 29 [směrnice Rady 2004/83/ES](#) ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany
- Článek 5, čl. 11 odst. 1, článek 13, čl. 17 odst. 2 až 4, článek 19, čl. 20 odst. 5 a čl. 23 odst. 4 [směrnice Rady 2013/33/ES](#) ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (přepřpracované znění)

## KLÍČOVÉ ODKAZY NA JUDIKATURU

### Významné případy:

---

- [N. proti Spojenému království](#) [velký senát], č. 26565/05 (neporušení článku 3);
- [Kiyutin proti Rusku](#), č. 2700/10 (porušení článku 14 ve spojení s článkem 8);
- [Tarakhel proti Švýcarsku](#) [velký senát], č. 29217/12 (výňatky) (porušení článku 3);
- [Novruk a ostatní proti Rusku](#), č. 31039/11 a 4 další, 15. března 2016 (porušení článku 14 ve spojení s článkem 8; neporušení článku 34);
- [Paposhvili proti Belgii](#) [velký senát], č. 41738/10 (porušení článku 3; porušení článku 8);
- [Savran proti Dánsku](#) [velký senát], č. 57467/15, 7. prosince 2021 (neporušení článku 3; porušení článku 8).

### Ostatní případy:

---

- [D. proti Spojenému království](#), č. 30240/96 (porušení článku 3; neporušení článku 13 ve spojení s článkem 3);
- [Dragan a ostatní proti Německu](#) (rozhodnutí), č. 33743/03, 7. října 2004 (článek 3; článek 8: zjevná neopodstatněnost);
- [Ovdienko proti Finsku](#) (rozhodnutí), č. 1383/04, 31. května 2005 (článek 3: zjevná neopodstatněnost);
- [Karim proti Švédsku](#) (rozhodnutí), č. 24171/05, 4. července 2006 (článek 3: zjevná neopodstatněnost);
- [Mubilanzila Mayeka a Kaniki Mitunga proti Belgii](#), č. 13178/03 (porušení článku 3; porušení článku 8; porušení čl. 5 odst. 1; neporušení čl. 5 odst. 1; porušení čl. 5 odst. 4; neporušení čl. 5 odst. 4);
- [Goncharova a Alekseytsev proti Švédsku](#) (rozhodnutí), č. 31246/06, 3. května 2007 (článek 3; článek 8: zjevná neopodstatněnost);
- [A.A. proti Švédsku](#) (rozhodnutí), č. 8594/04, 2. září 2008 (článek 2; článek 3: zjevná neopodstatněnost);
- [Muskhadzhiyeva a ostatní proti Belgii](#), č. 41442/07, 19. ledna 2010 (porušení článku 3; neporušení článku 3; porušení čl. 5 odst. 1; neporušení čl. 5 odst. 1; neporušení čl. 5 odst. 4);



- *Tehrani a ostatní proti Turecku*, č. 32940/08, 41626/08 a 43616/08, 13. dubna 2010 (porušení článku 3; porušení článku 13 ve spojení s článkem 3; neporušení článku 3; porušení článku 3; porušení čl. 5 odst. 1; porušení čl. 5 odst. 4);
- *Al-Zawatia proti Švédsku* (rozhodnutí), č. 50068/08, 22. června 2010 (článek 3: zjevná neopodstatněnost; článek 8: nevyčerpání vnitrostátních opravných prostředků);
- *Rahimi proti Řecku*, č. 8687/08, 5. dubna 2011 (porušení článku 3; porušení článku 13 ve spojení s článkem 3; porušení čl. 5 odst. 1 písm. f); porušení čl. 5 odst. 4);
- *Kanagaratnam a ostatní proti Belgii*, č. 15297/09, 13. prosince 2011 (porušení článku 3; neporušení článku 3; porušení čl. 5 odst. 1; porušení čl. 5 odst. 1);
- *Yoh-Ekale Mwanje proti Belgii*, č. 10486/10, 20. prosince 2011 (neporušení článku 3; porušení článku 3; porušení článku 13 ve spojení s článkem 3; porušení čl. 5 odst. 1 písm. f));
- *Popov proti Francii*, č. 39472/07 a 39474/07, 19. ledna 2012 (porušení článku 3; neporušení článku 3; porušení čl. 5 odst. 1 písm. f); porušení čl. 5 odst. 4; porušení článku 8);
- *Mahmundi a ostatní proti Řecku*, č. 14902/10, 31. července 2012 (porušení článku 3; porušení článku 13 ve spojení s článkem 3; porušení čl. 5 odst. 4; neporušení čl. 5 odst. 1);
- *Aden Ahmed proti Maltě*, č. 55352/12, 23. července 2013 (porušení článku 3; porušení čl. 5 odst. 4; neporušení čl. 5 odst. 1 písm. f));
- *A.S. proti Švýcarsku*, č. 39350/13, 30. června 2015 (neporušení článku 3; neporušení článku 8);
- *A.M. proti Švýcarsku* (rozhodnutí), č. 37466/13, 3. listopadu 2015 (článek 3; článek 8; článek 13: zjevná neopodstatněnost);
- *A.T.H. proti Nizozemsku* (rozhodnutí), č. 54000/11, 17. listopadu 2015 (článek 3: zjevná neopodstatněnost);
- *Abdi Mahamud proti Maltě*, č. 56796/13, 3. května 2016 (porušení článku 3; porušení čl. 5 odst. 4; porušení čl. 5 odst. 1 písm. f); porušení čl. 5 odst. 1 písm. f));
- *A.B. a ostatní proti Francii*, č. 11593/12, 12. července 2016 (porušení článku 3; porušení čl. 5 odst. 1 písm. f); porušení čl. 5 odst. 4; porušení článku 8);
- *Ali a ostatní proti Švýcarsku a Itálii* (rozhodnutí), č. 30474/14, 4. října 2016 (článek 3; článek 8; článek 13: zjevná neopodstatněnost);
- *Abdullahi Elmi a Aweys Abubakar proti Maltě*, č. 25794/13 a 28151/13, 22. listopadu 2016 (porušení článku 3; porušení čl. 5 odst. 4; porušení čl. 5 odst. 1);
- *Ojei proti Nizozemsku* (rozhodnutí), č. 64724/10, 14. března 2017 (článek 3: zjevná neopodstatněnost);
- *S.F. a ostatní proti Bulharsku*, č. 8138/16, 7. prosince 2017 (porušení článku 3);
- *H.A. a ostatní proti Řecku*, č. 19951/16, 28. února 2019 (porušení čl. 5 odst. 1; porušení čl. 5 odst. 4; porušení článku 3; neporušení článku 3; porušení článku 13 ve spojení s článkem 3);
- *Moustahi proti Francii*, č. 9347/14, 25. června 2020 (porušení článku 3; porušení článku 3; neporušení článku 3; porušení čl. 5 odst. 1; porušení čl. 5 odst. 4; porušení článku 8; porušení článku 4 Protokolu č. 4; neporušení článku 13 ve spojení s článkem 3; porušení článku 13 ve spojení s článkem 4 Protokolu č. 4);
- *R.R. a ostatní proti Maďarsku*, č. 36037/17, 2. března 2021 (porušení článku 3; porušení článku 3; porušení čl. 5 odst. 1 písm. f); porušení čl. 5 odst. 4);
- *Feilazoo proti Maltě*, č. 6865/19, 11. března 2021 (porušení článku 3; porušení čl. 5 odst. 1

písm. f); porušení článku 34);

- *Khachatryan a Konovalova proti Rusku*, č. 28895/14, 13. července 2021 (porušení článku 8);
- *Nikoghosyan a ostatní proti Polsku*, č. 14743/17, 3. března 2022 (porušení čl. 5 odst. 1 písm. f));
- *N.B. a ostatní proti Francii*, č. 49775/20, 31. března 2022 (porušení článku 3; neporušení článku 3; porušení článku 34);
- *H.M. a ostatní proti Maďarsku*, č. 38967/17, 2. června 2022 (porušení článku 3; porušení článku 3; porušení čl. 5 odst. 1 písm. f); porušení čl. 5 odst. 4);
- *Darboe a Camara proti Itálii*, č. 5797/17, 21. července 2022 (porušení článku 3; porušení článku 8; porušení článku 13 ve spojení s článkem 8);
- *Hafeez proti Spojenému království* (rozhodnutí), č. 14198/20, 28. března 2023 (článek 3; článek 6: zjevná neopodstatněnost);
- *Azzaqui proti Nizozemsku*, č. 8757/20, 30. května 2023 (porušení článku 8).